

Følelse av skam og utilstrekkelighet i akademia – hvorfor snakker vi så lite om det, og hva gjør det med folk?

Line Wittek

Ansvarlig redaktør

Professor, Institutt for pedagogikk, Universitetet i Oslo

a.l.wittek@iped.uio.no

Følelse av skam og å føle seg utilstrekkelig følger hverandre tett, men det snakkes lite om dette i akademia. Hvorfor skal vi være åpne om ting vi mislykkes med, når det er sukseshistoriene som ønskes, spør Lofthus i den første artikkelen i denne utgaven av UNIPED. Aldri har det vært så mange som tar en doktorgrad i Norge, men bak disse tallene ligger det også mye revisjonsarbeid og et økende antall avvísninger. Rask gjennomstrømning og effektive studieløp ser ut til å være nøkkelen til en vellykket karriere, hevder forfatteren, «selv om motgang også er en del av dannelsesreisen». Gjennom en auto-etnografisk metode belyser Lofthus hvordan det å få doktoravhandlingen sin avvist kan utløse en identitetskrise, men også dypere kunnskap og forståelse på alle plan i livet. Dette er en tematikk som i liten grad er skrevet om tidligere, og vi håper at dette bidraget kan åpne for viktige diskusjoner om kollegialitet når man ikke lykkes på den ene siden, og betydningen av å erkjenne og tematisere mulighetene for refusjon av publikasjoner og hvordan man da går videre på den andre siden.

Bidrag nummer to i denne utgaven er skrevet av Hovden og Mjøs. Dette handler også om doktorgradsforløp, med spesielt fokus på den veiledningen som blir gitt. Utgangspunktet for deres studie er hva ph.d.-kandidater mener om den «veiledningsstilen» som deres veiledere praktiserer, og hva veiledningen gir sett i forhold til det de selv har behov for og hvilken «veiledningsstil» de selv ville ha foretrukket. Studien inkluderer data fra flere disipliner, og gjennom regresjonsanalyse finner forskerne vesentlige forskjeller mellom de ulike fakultetene. Forskerne fant dessuten frem til ulike faktorer ved veiledningen som har sammenheng med opplevelse av utilstrekkelighet og pessimisme for doktorgradsarbeidet hos doktorgradskandidatene.

Med den tredje artikkelen går vi over til et helt annet tema, nemlig kroppslig kontakt i barnehagen og hva studenter i barnehagelærerutdanningen og deres mentorer tenker om dette. Åberg, Hedlin og Johansson skriver om hvordan situasjoner som bytting av bleier, velkomst og avskjed eller trøst bringer frem spørsmål om normer for hvor grensen går mellom passende og ikke-passende berøring. Forfatterne undersøker hvordan barnehagelærere

og studenter på vei inn i yrket uttaler seg om dette spørsmålet. Analyser at deres intervju-materiale drøftes opp mot ulike styringsdokumenter for barnehagevirksomhet. Forfatterne viser blant annet til at berøring på 1970-tallet ble betraktet som en pedagogisk ressurs, mens det i dag er mer fokus på vern om barnets kroppslige identitet. Hele denne spennvidden i oppfatninger gjenfinnes i intervjustudien.

Svendbys artikkel rapporterer fra en studie der man undersøkte hvordan fagansatte i den norske universitets- og høyskolesektoren underviser funksjonshemmede studenter. Det er en grunntanke i norsk utdanningspolitikk at alle studenter skal ha lik rett til utdanning selv om de har ulike forutsetninger og behov. Samtidig er det et gjennomgående funn i forskning at studenter med funksjonsnedsettelse erfarer at de i studietiden i det norske utdannings-systemet selv ofte ender med å ta individuelt ansvar for sin egen tilrettelegging. Forfatteren konkluderer blant annet med at det er behov for grunnleggende skolerung i inkluderings-strategier for nyansatte lærere i høyere utdanning, og at slike aspekter bør integreres i kra-vene til pedagogisk basiskompetanse.

Det neste bidraget i denne utgaven er skrevet av Christiansen med flere. Som ledd i å styrke helsepedagogisk kompetanse hos bachelorstudenter i sykepleie, ergo- og fysioterapi er det vedtatt felles læringsutbyttebeskrivelser innen relasjonsbygging, veiledning og kommunikasjon fra Kunnskapsdepartementet. En sentral utfordring for de nevnte profe-sjonsutdanningene er at læringsaktiviteter foregår både i utdanningsinstitusjonen og prak-sisfeltet, som er ulike læringsarenaer. Det medfører særskilte krav til å skape sammenheng mellom en teoretisk forståelse av helsepedagogikk og hvordan man anvender dette i relasjon til pasienter og brukere i praksissituasjoner. På basis av sin studie konkluderer forfatterne med at det er et stort behov for å finne nye og bedre måter å styrke sammenhengene mellom teori og praksis på. Med det følgende bidraget holder vi oss innen helseutdanning. Artikkelen til Lysberg og medarbeidere tar for seg selvregulerende læring og læringsstrategier hos bachelorstudenter i sykepleie i første år i utdanningen. Gjennom sin kvalitative undersø-kelse, konkluderer forfatterne med at læring i sykepleiefaget er autonome prosesser som omfatter både indre og ytre reguleringer og ulike læringsstrategier.

Bakke og medarbeidere er forfattere av det siste bidraget i denne utgaven. Dette rappor-terer fra en studie med vernepleierutdanning som empirisk kontekst. Artikkelen tar utgangspunkt i at seksuell helse er et nytt og viktig område for vernepleierstudenter. Det redegjøres for et tiltak med integrering av pågående forskningsprosjekter og vitenskapsteori som en strategi for å fremme studenters fagrelaterte ferdigheter. Forskerne fant at studen-tenes behov for undervisning innenfor temaet seksuell helse langt på vei ble imøtekommet av det tiltaket som ble introdusert gjennom den aktuelle intervensjonen.

God lesning!